

Posudek vedoucí na magisterskou práci Bc. Petry Zvířecí „Zobrazení vegetace v římském a raně křesťanském umění a její symbolický význam“, 80 str., 84 obr., FF UK Praha 2011.

Práce je rozdělena do tří hlavních kapitol, z nichž první sleduje zobrazování bylin a květin, druhá se zaměřuje na stromy a keře a třetí na nejfrekventovanější dekorativní prvky inspirované vegetací (rozeta, palmeta, akanthus).

Autorka do své práce, jistě oprávněně, nezařadila všechny rostliny, s nimiž se můžeme na uměleckých památkách ve sledovaných obdobích setkat, ale vybrala ty nejčastější a z hlediska své práce nejzajímavější, jimž se potom věnuje velmi podrobně.

V úvodu je vždy zařazena krátká botanická charakteristika příslušného druhu, v dalším textu jsou pak citovány písemné prameny, ať již antických – „pohanských“ autorů (Homér, Plinius, Ovidius, Vergilius a další) nebo citáty ze Starého a Nového zákona. Detailně jsou popsány antické mýty, v nichž rostliny hrají roli a uvedena božstva, s nimiž jsou spojovány. Podobně je pojednáno i mladší – raně křesťanské období, v některých případech autorka se svým výkladem postupuje až do novověku. Důraz je položen na postižení symboliky rostliny, která může mít více významů i v pohanské antice a k dalším posunům dochází mnohdy v křesťanství. V uvedených příkladech k zobrazení příslušného druhu se diplomandka nesnažila nepochybně správně o shromáždění veškerého obrazového materiálu, ale soustředila se především na úvahy obecnějšího charakteru, které jsou jistě cennější, než vytvoření úplného soupisu.

Pokud tedy připomínám další příklady k některým studovaným rostlinám, nejde o nedostatek předložené práce, ale spíše o podnět k eventuálnímu doplnění. Makovice v kombinaci s obilnými klasy jsou častým námětem římských intaglií, kde symbolizují štěstí a bohatství, v této souvislosti bývají rovněž atributem bohyně Fortuny event. Fortuny/Ceres (srov. např. AGDS IV, Hannover č.1525, 1526 a mnoho dalších).

Asi neslavnější dubový věnec pochází z Verginy.

Posvátný fíkovník pěstovaný v Římě je zobrazen na dvou reliéfech nazývaných Anaglypha (Plutei) Traiani.

Při panathenajských slavnostech dostávali amfory naplněné olejem také vítězové sportovních soutěží.

Ke str. 64 – na raných křesťanských sarkofázích bývá ve scénách s Jonášem velryba někdy nahrazována z pohanské ikonografie převzatým Ketem.

Ke 3. kapitole, kde jsou zařazeny ornamenty inspirované vegetací, by bylo možno ještě připojit práci P. Jacobsthala, která se rovněž ornamentem zabývá. Str.66-domnívám se, že palmety s lístky otočenými ke středu jsou ranější než ono uváděné 1.století př. Kr.

Velmi dobře jsou formulovány závěry, v nichž diplomandka sleduje linii vývoje v zobrazování rostlin od počátků v předřeckých civilizacích (zvláště Egypta) a zejména proměn jejich významu. Po formulační stránce lze práci hodnotit kladně, jediná výtka se týká velkého množství překlepů a dalších chyb; pokud bude autorka s textem ještě dále pracovat, což by, vzhledem k jeho kvalitě, bylo žádoucí, bude nutno tento nedostatek odstranit.

Práci lze rozhodně považovat za vhodný podklad pro obhajobu za účelem získání titulu magistr.

V Praze dne 13.9.2011

Doc. PhDr. Iva Ondřejová, CSc.